

Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi

The International Journal of Economic and Social Research

2022, 18(2)

Türk Kamu Yönetimi Yazınında Araştırma Nesnesi Sorunu: Amme İdaresi Dergisi Örneği (2005-2021)

The Subject Matter Problem in the Turkish Public Administration Literature: Amme İdaresi Dergisi Case (2005-2021)

Muhammed Z. ÇIĞMAN¹

Geliş Tarihi (Received): 2 Eylül 2022

Kabul Tarihi (Accepted): 6 Aralık 2022

Yayın Tarihi (Published): 30 Aralık 2022

Öz: Kamu Yönetiminin disipliner statüsü, komşu disiplinlerle ilişkisi ve bilimsel niteliği üzerindeki tartışmalar yarım yüzyılı aşkın süredir devam etmektedir. Tartışmalar araştırma nesnesi sorununda düğümlenen bir paradigma savaşı hüviyetindedir. Tartışmanın taraflarından biri devleti ve kamusalılığın diğer görünümünü araştıran, etik vurguya sahip kamusalılık odaklı paradigma; diğeri, nerede olduğundan bağımsız olarak yönetim olgusuna odaklanan, teknik vurguya sahip yönetim odaklı paradigmadır. Paradigma savaşının izleri Türk Kamu Yönetiminde de görülmektedir. Türkiye'deki çalışmaların tartışmaya değerli katkıları olsa da bunlar sorunun kuramsal yanıyla sınırlı kalma eğilimindedir. Bu çalışmalarda, Kamu Yönetimi yazınının devlet odağını yitirdiği iddia edilmekte ve kamusalılık-odaklı paradigmaya dönüşmesi istenmektedir. Ancak, konuya ilişkin yazın taraması yapılmadığından, bu iddia temellendirilmemiş durumdadır. Paradigma savaşının Türkiye cephesi bugüne dek betimlenmemiştir. Anılan boşluğun doldurulması için bu makalede, Türk Kamu Yönetimi yazınında hangi paradigmanın baskın olduğu sorusuna cevap aranmıştır. Bu çerçevede, Türk Kamu Yönetimi yazınının en önemli dergisi konumundaki Amme İdaresi Dergisi'nde 2005-2021 yıllarında yayımlanan 420 makale taranmıştır. Sistematik yazın taraması, alanın Yönetim-Örgütten ziyade Siyaset Biliminin etkisinde kaldığını ve devleti konu eden makalelerin yönetim odaklı makalelerden fazla olduğunu göstermektedir. Üstelik, kamusalılık-odaklı paradigmanın son yıllarda etkisini daha da artırdığı tespit edilmiştir. Bu bulgular, daha önce ileri sürülen iddiaları görgül açıdan yanlışlamaktadır. Kamu Yönetimi hâlâ bir kimlik bunalımı içindeyse bunun nedeni alanın Yönetim-Örgüte yaklaşması değildir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Yönetimi Alanı, Kamu Yönetimi Paradigmaları, Kamu Yönetiminde Kimlik Bunalımı, Amme İdaresi Dergisi

&

Abstract: Debates over the disciplinary status of public administration, its relationships with adjacent fields and, questions of scientific quality of the research have been continued for more than a half century. The core of the debates is a long-lasting paradigm war that appear to be a subject matter problem. On the one side of the debate is publicness-oriented paradigm that researches the State and other faces of publicness, often with an ethical emphasis; on the other side is management-oriented paradigm that focus on general management, with a technical emphasis. Replications of the paradigm war has been visible in Turkish Public Administration. While there have been some substantial contributions on the subject by studies from Turkey, they tend to be limited to the theoretical side of the problem. In these studies, it is argued that the Public Administration literature has lost its focus on the State and it is recommended to return to the publicness-oriented paradigm. However, this claim is has not been proven, since there is no systematic literature review on the subject. The Turkish front of the paradigm war has not been depicted so far. To fill this gap, this article seeks an answer to the question of which paradigm is dominant in the Turkish Public Administration literature. In this context, 420 articles published between 2005-2021 in the Amme İdaresi Dergisi ([Turkish] Journal of Public Administration), the most important journal of Turkish Public Administration literature, have been reviewed. The systematic literature review demonstrates that the field is under the influence of Political Science rather than Management and that the articles dealing with the State are more than the articles focused on management. Moreover, it has been found that the publicness-oriented paradigm has increased its dominance in recent years. These findings empirically falsify previous claims. If Public Administration is still in an identity crisis, the reason is not approaching Management.

Keywords: Public Administration Field, Paradigms of Public Administration, Identity Crisis Of Public Administration, Amme İdaresi Dergisi ([Turkish] Journal Of Public Administration)

¹ Arş. Gör. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi İİBF, Kamu Yönetimi Bölümü, (mzahid.cigman@dpu.edu.tr), ORCID: 0000-0001-9761-4102. (Sorumlu Yazar) Çalışmaya katkıları dolayısıyla hocam Gülay GÜNLÜK ŞENESEN'e, dergi editörlerine ve anonim hakemlere şükranlarımı sunarım.

Atf/Cite as: Çığman, M. Z. (2022). Türk Kamu Yönetimi Yazınında Araştırma Nesnesi Sorunu: Amme İdaresi Dergisi Örneği (2005-2021). *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 18(2). 227-242.

İntihal-Plagiarism/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/pub/ijaws>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University, Since 2005 – Bolu

1. Giriş

Önceki çağların bilgi, erdem ve sanatı bir bütünsellik içinde yorumlayan kavrayışının aksine, çağdaş dönemlerde, sınırları belirli bir alanda uzmanlaşma ihtiyacı öne çıkmıştır. Çağdaşlaşma, hayatın diğer alanlarında olduğu gibi akademide de uzmanlaşmaya koşut bir gelişim göstermiş; bilimler arasında araştırma nesnelere temelinde iş bölümüne gidilmiştir (Durkheim, 2006: 64-5). Ne var ki uzmanlaşma her biri kendi mıntikasına çekilmiş araştırma öbeklerinin görev dağılımı yapamayacak derecede birbirinden uzaklaşmasına neden olarak bir yerden sonra iş bölümüne zarar verebilmektedir. Ayrılmış araştırma öbeklerinde üretilen bilgileri belirli bir sorun etrafında derleyen çok disiplinli ve disiplinler arası alanlar, bilgiyi örgütleyerek bu zararı mümkün mertebe telafi etmektedir. Yeni iş bölümü; aşırı uzmanlaşmış “saf” disiplinler, bu disiplinler arasında köprü kuran disiplinler arası alanlar ve uygulamalı bir soruna çözüm bulmak üzere pragmatik bir yaklaşımla farklı disiplinlerden bilgi derleyen çok disiplinli alanlar arasındadır. Araştırma alanları bilgi üretimi ağbağındaki konumlarını disiplinler statülerine göre ayarlamaktadır. Yine de sorunun bütün araştırma alanları için çözüldüğü söylenemez. Kamu Yönetimi gibi, disiplinler statüsü üzerinde uzlaşma bulunmayan alanlar, uzmanlaşma haritasındaki konumlarının belirsizliği nedeniyle bir kimlik bunalımına düşmektedir. Bilgi üretimine katkısı belirsizleştikçe diğer alanların Kamu Yönetiminden sağladıkları fayda azalmaktadır. Yapılan bibliyometrik çözümler Kamu Yönetiminin; Siyaset Bilimi (Wright, 2011), İşletmecilik (Andrews ve Esteve, 2015; Wright, 2011), Örgüt Bilimi (Vogel, 2014) ve Hukuktan (Wright, 2011) yalıtılmış şekilde çalıştığını; giderek daha fazla yalıtıldığını ve tek taraflı olarak yararlandığı bu alanların ilgisini hemen hemen hiç çekmediğini göstermektedir. Bu hâliyle, disiplinler arası bir alan olma iddiasının (Raadschelders, 2000, 2010) çok uzağına düşen Kamu Yönetiminin neyi, nerede, nasıl araştırdığı veya araştırması gerektiği üzerinde fikir ayrılıkları söz konusudur. Alanın önde gelen isimlerinden Waldo’ya göre (1968), Kamu Yönetimi bir “kimlik bunalımı” içindedir. Bazı araştırmacılara abartılı gelse de (Wald, 1973) Waldo’nun bu iddiası genel kabul görmektedir (McDonald III vd., 2022). Türkiye’de de kimlik bunalımı ve onun tezahürleri üzerine yayınlar (örn. Güler, 1994) bulunmaktadır. Son derece değerli olmakla birlikte, bu yayınlar tartışmayı kuramsal düzeyde yürütmekte, sorunun Türk yazınındaki yansımalarını görgül açıdan belirlemeyi ihmal etmektedir. Tartışmaların görgül zemine çekilmesi adına, bu makalede, kimlik bunalımının Türk Kamu Yönetiminde nasıl tezahür ettiği, Amme İdaresi Dergisi’nde (AİD) 2005-2021 aralığında yayımlanan makaleler üzerinden incelenecektir. Daha açık ifade etmek gerekirse;

1- Türk Kamu Yönetimine komşu disiplinler arasında hangileri öne çıkmaktadır?

2- Türk Kamu Yönetimi yazını, yönetim odaklı paradigma ile kamusal/devlet odaklı paradigma arasında nasıl konum almaktadır?

sorularına AİD’de yayımlanan makaleler örneği (Schwandt ve Gates, 2017) özelinde, içerik çözümlemesi yöntemiyle (Prior, 2014) cevap aranacaktır. Çalışmanın ilk bölümünde kimlik bunalımı tartışması temelinde Kamu Yönetimindeki araştırma nesnesi sorununun çerçevesi çizilecek, ikinci bölümde veri toplama ve çözümleme yöntemi ayrıntılandırılacak, üçüncü bölümde bulgular sıralanacak ve sonuç kısmında bunların Kamu Yönetiminin gidişatı açısından ne anlam ifade ettiği yorumlanarak önerilerde bulunulacaktır.

2. Kamu Yönetiminde Araştırma Nesnesi Sorunu

19. yüzyıl, önemli değişimlerin yarattığı derin sorunlar ile bilimsel yönetime duyulan güvenin meyvesi olarak toplum bilimlerinin doğuşuna şahitlik etmiştir. Bu çerçevede, her geçen gün daha karmaşık bir hâl alan yönetim faaliyetleri de bilimsel incelemelere konu olmaya başlamıştır. Fabrika ve atölyelerde etkin bir üretim mekanizması kurmaya çalışan Bilimsel Yönetim akımı, sağladığı performans artışı (Taylor, 2007) ile kısa zamanda dikkatleri üzerine çekmiştir. Bilimsel Yönetim'in başarılarını kamu yönetimine aktarma arzusu, Kamu Yönetimi alanının kurulmasında etkili olmuştur (Waldo, 1948: 53-60). Alanın Kıta Avrupa'sındaki Bonnin, Vivien, von Stein, Bluntschli gibi öncü yazarlarının ve onların Kuzey Amerika'daki temsilcisi Wilson'ın, Kamu Yönetimini siyasi kararların uygulamaya geçirildiği teknik bir faaliyet olarak görmeleri (Saklı, 2013b; Karasu, 2004; Wilson, 1961:63-70); Bilimsel Yönetimin kamu kesimine uyarlanmasını kuşkusuz kolaylaştırmıştır. Ancak, Kamu Yönetiminin "teknik" bir konu olduğu varsayımı, 20. Yüzyılın ilk yarısında sarsılmıştır. Kamu Yönetimi ile siyasi ve toplumsal konular arasına konulan yapay mesafenin tartışılmaya başlaması, alanı insan bilgisinin ulaştığı bütün konularla ilgilenmek durumunda bırakmıştır (Waldo, 1948: 206-12). Waldo öncülüğündeki anti-pozitivist eleştiri; demokratik katılım, toplumsal eşitlik gibi taleplerle Kamu Yönetimine Siyaset Bilimi boyutunu getirmiştir (Leblebici, 2004:10-1). Kamu Yönetiminin araştırma nesnesi siyasi ve toplumsal konulara kayarken disiplinde entelektüel dağınıklık görülmeye başlamıştır (Dobuzinskis, 1997: 304-5).

Kurucu varsayımları sorgulanan Kamu Yönetiminin içine girdiği durum ilk kez, 1960'larda Waldo (1968) tarafından yayımlanan bir makale ile "kimlik bunalımı" olarak adlandırılmıştır. Aradan geçen yarım yüzyıla karşın hâlâ kendinden söz ettirmesi (McDonald III vd., 2022), kimlik bunalımını aşan çok boyutlu bir sorunla karşı karşıya olduğu fikrini doğurmaktadır. Ancak, sorun özellikle alanın araştırma nesnesi ve komşu disiplinlerle ilişkisinde düğümlenmektedir. Kimlik bunalımı tartışması başladığından bu yana araştırmacılar sorunu kavramaya yönelik açıklamalar geliştirmişlerdir. Söz gelimi Schultz (2015:460-1) bunalımı neo-liberalizmin bunalımıyla açıklamaya çalışmaktadır. Kimlik bunalımını son zamanlarda yaşanan siyasi ve ekonomik gelişmelere kamu kesiminin verdiği (Özer, 2006) veya veremediği (Şaylan, 2000) tepkilerde arayan açıklamalara Türkiye'de de rastlanmaktadır. Ne var ki birbirinden çok farklı siyasi ve iktisadi görüşlerin hâkim olduğu dönemlerde varlığını sürdürmesi, sorunun kaynağına ilişkin bu açıklama tarzını yetersiz kılmaktadır. Bu noktada, Golembiewski'nin, bunalımın kaynağını Kamu Yönetimi yaklaşımları arasındaki çatışmada arayan açıklaması daha kapsayıcı görünmektedir. Golembiewski'ye göre, Kamu Yönetimi yazını, araştırma odağı (focus) ve araştırma sahası (locus) arasında bocalamaktadır. Araştırma odağı, disiplinin neyi (yönetim olgusunu) araştırdığı ile ilgiliyken araştırma sahası nereyi (kamu kesimi) araştırdığıyla ilgilidir. Odağa verilen önem ile sahaya verilen önem arasında olumsuz etkileşim söz konusudur: Yönetim olgusuna odaklanan yazarlar, kamu kesiminin özgünlüklerini; kamu kesimi üzerinde araştırma yapan yazarlar, evrensel yönetim olgusunu ihmal etme eğilimindedir (Golembiewski, 1974'ten aktaran Henry, 1975:378).

Bunalımın Türkiye'deki görünümü ile dünyadaki görünümü ana hatlarıyla benzeşmektedir. Bu benzerliğin nedeni, yurtdışında geliştirilen kuram ve yaklaşımların tek yönlü yoğun etkisi altında bulunan (Altunok, 2011) çağdaş Türk Kamu Yönetiminin gelişim sürecinde aranabilir. Alanın Türkiye'de kurulma süreci Dünya Bankasının tavsiye ve yönlendirmeleriyle başlamıştır. Dünya Bankasınca hazırlanan Barker Kurulu Raporu'nu takiben 1950'lerde Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE) kurulmuş, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesine (SBF) bağlı Kamu Yönetimi kürsüsü açılmıştır. İlk yıllarında TODAİE'de yabancı öğretim elemanları görevlendirilmiş, bu arada SBF ve Hukuk Fakültesinden, ilerleyen yıllarda alanın Türkiye'deki önde gelen isimleri arasında yer alacak bazı öğretim elemanları ABD üniversitelerine gönderilmiştir (Mıhçıoğlu, 1988: 1-12). Anılan gelişmeler, Anglo Amerikan yönetim biliminin (veya teknolojisinin) ülkeye aktarılma sürecini başlatmış, bu süreçte kamu yönetimi uygulama ve düşüncesi bakımından Türkiye'nin sahip olduğu birikimden yeterince yararlanılmamış hatta bir kopuş yaşanmıştır (Altunok, 2011; Emre, 2003: 24-5; Keskin, 2006). 1970'lerde Türkiye'nin farklı şehirlerindeki yükseköğretim kurumlarında açılan Kamu Yönetimi bölümleri

1980'lerde Yükseköğretim Kurulunun standartlaştırma çabaları kapsamında Ankara SBF örnek alınarak benzeştirilmiştir (Ömürgönülşen, 2004). Böylece ABD etkisi de yayılım göstermiştir. 1990'larda ve 2000'lerde yeni açılan bölümlerdeki akademik personel sıkıntısını gidermek üzere yurtdışına gönderilen öğrenciler de anılan etkinin sürekliliğini sağlamıştır. Böylece kaynak ülkedeki sorunlar, bu arada kimlik bunalımı ve araştırma nesnesi sorunu da Türkiye'ye aktarılmıştır.

Bir bağımlılık ilişkisi içinde olduğu görünümünü vermekle birlikte Kamu Yönetiminin Türkiye'deki gelişimi ile ABD'deki gelişimi arasında ciddi bir fark bulunmaktadır. ABD Kamu Yönetiminde görülen "devletsizlik" eğilimine (Stillman, 1990) karşılık Türk Kamu Yönetiminin kurulmasında devleti yok olmaktan kurtarma amacı belirleyici olmuştur (Emre, 2003: 9-10). Bu durum, Türk Kamu Yönetimcilerinin araştırma nesnesi sorununa yaklaşım tarzlarına da yansımaktadır. AİD'de yayımlanan bir makalesinde kimlik bunalımının aşılması için alanın "Devlet Bilimi"ne dönüştürülmesi gerektiğini savunan Ayman Güler, 1994'te toplanan Kamu Yönetimi Disiplini Sempozyumu için kaleme aldığı sonuç raporunda da aynı tezi tekrarlanmıştır (Ayman Güler, 1995; Güler, 1994). Sempozyum'da sunulan bildirilerde alanın Yönetim-Örgüte yakınlaştığı ve bunun kimlik bunalımına neden olduğu ileri sürülmüş, Kamu Yönetiminin devlet eksenli bir disiplin olduğu varsayımından hareketle Siyaset Bilimi boyutunun yeniden canlandırılması tavsiye edilmiştir (Üstüner,1995; Ergun,1995; Özen, 1995). Kamu Yönetiminin devlet odaklı bir alana dönüştürülmesi yolundaki tez, Türk Kamu Yönetimi yazınında hâlen taraftar bulmaktadır (Kalfa, 2011; Yavaş ve Demir, 2015). İşbirlikçi Demokratik Kamu Yönetişimi modeli (2013) gibi alternatifleri bulunmakla birlikte, Ayman Güler'in önerisinin yazında daha geniş desteğe sahip olduğu belirtilmelidir.

Kimlik bunalımını devlet odağının kaybedilmesi ile açıklama girişimi, sorunun kaynağını araştırma nesnesinde aramak bakımından Golembiewski'nin odak-saha ayrımı ile benzeşmektedir. Araştırma nesnesi sorununu kimlik bunalımı tartışmalarının odağına oturtmak, aslında, paradigma temelli bir soruşturma yürütmek anlamına gelmektedir. Zira neyin, nerede, nasıl araştırılacağına ilişkin kararlar; araştırmacıların değerleri, varlık bilimsel ve yöntem bilimsel varsayımları, kurumsal örgütlenmeleri, kısacası paradigmalarıyla yakından ilgilidir. Bu bağlamda, Kamu Yönetiminde kamusal odaklı ve yönetim odaklı olmak üzere iki paradigma bulunduğu savunulabilir. Alanda çok sayıda yaklaşımdan söz edilse de bunların bir bölümü aynı özün farklı sunumlarla yeniden ele alınmasından ibarettir (Üstüner, 2000). Özüne inildiğinde, bu yaklaşımların bir kısmının kamusalığa, bir kısmının ise yönetime odaklandığı görülmektedir. Kamusal odaklı paradigma, araştırma nesnesini devlet ekseninde genişletirken yönetim odaklı paradigma genel yönetim olgusuna daraltıp örgütlerde yoğunlaşma eğilimindedir. Bir araştırma alanında aynı anda birden fazla paradigma var olabilmekle birlikte (Lakatos, 2014: 153-7) paradigmanın birbirine üstünlüğü söz konusu olmadığından (Kuhn, 1995) anılan odakların hiçbiri diğeri karşısında kesin sonuç elde edememektedir. Kamu Yönetimindeki bunalım, alanın eklemeli yapısının neden olduğu çatışmanın bir görünümüdür: Kamusal ve yönetim kutupları arasında kurulmuş bir araştırma alanı olan Kamu Yönetimi; bu ikisi arasındaki gerilimden etkilenmekte, ağırlık noktası olarak bunlardan bazen birine, bazen diğerine yaklaşmaktadır. Hangi odağın baskın olacağını belirleyen ise muhtemelen toplumun önceliklerinde görülen gelgitlerdir. Daha etkin bir yönetim mekanizmasına ihtiyaç duyulduğu dönemlerde "teknik" vurguya sahip yönetim odaklı yaklaşımlar (örn. Gulick, 1937; Hood, 2016; Murray, 1975; Simon vd., 1985: 4-8), daha meşru ve genel olarak toplumsal değerlerle daha uyumlu bir kamu kesimine ihtiyaç duyulduğu dönemlerde etik vurguya sahip kamusal odaklı yaklaşımlar (örn. Appleby, 2004; Bozeman, 2007; J. V. Denhardt ve Denhardt, 2007; Frederickson, 1980; Rainey vd., 1976) öne çıkmakta; ancak, çekinik paradigma da bir muhalefet unsuru olarak varlığını sürdürmektedir.

1970'lerin verimsiz ve etkisiz kamu kesimine duyulan tepki, 1980'lerde Yeni Kamu İşletmeciliği (YKİ) şahsında, yönetim odaklı yaklaşımın baskın konuma yükselmesini beraberinde getirmiştir. 2000'lerden itibaren YKİ sonrası yaklaşımlar (R. B. Denhardt ve Denhardt, 2001; Drechsler, 2005; O'Flynn, 2007; Osborne vd., 2013) kısmen güç kazansa da YKİ, hâlen yazındaki önemini korumaktadır (Chandra ve Walker, 2019). YKİ'nin yönetim odaklı paradigmanın temsilcisi olması, devlet başta olmak üzere kamusal

konuların araştırma nesnesi olarak ihmal edilmesi ihtimalini gündeme getirmektedir. Türk Kamu Yönetimi yazınındaki Devlet Bilimi çağrısı, bu tehlikeyi bertaraf etme yönünde, kamusallık odaklı bir direniş çabası olarak okunmalıdır. Yönetim odaklı paradigmanın mı Devlet Bilimi çağrısının mı daha etkili olduğu, cevabı ancak yazın taramalarıyla tespit edilebilecek bir sorudur.

3. Yöntem

Bu çalışmada, araştırma nesnesi sorununun Türk Kamu Yönetimine nasıl yansıdığını betimlemek üzere AİD'de 2005-2021 arasında yayımlanan makalelerin içerik çözümlemesi (Prior, 2014) yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini, bu makaleler oluşturmaktadır. Alanı temsil niteliğine sahip önemli yayınların taranması, Kamu Yönetiminde yaygın olarak başvurulan bir araştırma tarzıdır (örn. Bingham ve Bowen, 1994; Osorio vd., 2021; Perry ve Kraemer, 1986; Rodgers ve Rodgers, 2000; Van de Walle ve van Delft, 2015; Vogel, 2014). Bu gibi çalışmalarda özellikle Public Administration Review incelemeleri öne çıkmaktadır (örn. Bingham ve Bowen, 1994; Perry ve Kraemer, 1986). Türk İdare Dergisi (Somel, 2009), Çağdaş Yerel Yönetimler (Önder, 2003) gibi dergiler de çalışılmakla birlikte, Türkiye'de bu anlamda öne çıkan dergi ise AİD'dir. Kamu Yönetiminin akademik bir alan olarak Türkiye'deki temellerinin atıldığı dönemlerde kurulan AİD, 1968'den bu yana alanın ülkedeki en önemli yayını olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Önemli bir yayın olması dolayısıyla, AİD daha önce de yazın taramalarına konu olmuştur. Tespit edilebilen ilk tarama Berkman ve Kozan'a (1979) aittir. Yazarlar AİD'de 1968'den 1977'ye kadar yayımlanan makaleleri; konu, yöntem ve yazarları açısından incelemiştir. Bu makaledeki yöntemi takip eden Berkman (1987, 1995), AİD'de 1968 - 1987 aralığında yayımlanan makaleleri inceleyerek çalışmanın kapsamını genişletmiş; Türk Kamu Yönetiminde hukukî yaklaşımın baskın olduğu, yurtdışında oluşan yazının Türkiye'nin özgün koşulları dikkate alınmaksızın kullanıldığı, birincil kaynaklara dayanmak yerine yazındaki bilgileri derlemek yolunun takip edildiği tespitlerini yapmıştır. Berkman'ın yaptığı çalışmaları örnek alan bir de yüksek lisans tezi hazırlanmıştır (Taş, 2007). Anılan çalışmaların tamamı belirli bir soruna odaklanmayan genel nitelikli yazın taramalarıdır. AİD'de yayımlanan ve kamu siyasalarını konu edinen makaleler üzerine yapılan bir yüksek lisans tezi, daha belirgin bir alana odaklanması ve geniş bir dönemi kapsamaması ile bu çalışmalardan farklılaşmaktadır (Özacit, 2017). Altunok'un (2012) AİD'in de aralarında bulunduğu beş dergiyi Türk Kamu Yönetimi yazınının uluslararası yazına tek taraflı bağımlılığı temelinde incelediği çalışma; örneklem genişliğinin yanı sıra iyi belirlenmiş sorun alanıyla da AİD üzerine yapılan taramalarda özel bir yerde durmaktadır.

AİD taramalarında Berkman ve Kozan'ın (1979) başlattığı bir geleneğe bağlı olarak, taranan makalelerin yönetim makaleleri ve yönetim-dışı makaleler olarak ikiye ayrılması yaygın olarak izlenen bir yoldur (Berkman, 1995; Taş, 2007). Ancak, kimlik bunalımının düğümlendiği nokta alanın sınırlarıyla ilişkili olduğundan, bu, uygun bir tasnif olarak görülemez. Kamu Yönetiminin kimliği üzerinde bunca tartışma yapılırken hangi makalelerin yönetim makalesi, hangilerinin yönetim-dışı olduğunu belirlemek mümkün değildir. İşbu çalışmada, AİD'de yayımlanan bütün makalelerin (a) ya Kamu Yönetimi makalesi olduğu (b) ya da Kamu Yönetimiyle çok yakından ilişkili bitişik disiplinlerin makaleleri olduğu varsayılmıştır. Bu makalelerin bir Kamu Yönetimi dergisinde yayımlanması; yazarlarının, hakemlerin ve en önemlisi editörlerin bu varsayımı haklı çıkaracak şekilde hareket ettiklerini göstermektedir. Dolayısıyla, Türk Kamu Yönetimi söz konusu olduğunda, AİD'de yayımlanan makaleler bir bütün olarak alanın sınırlarının nasıl çizildiğinin en uygun göstergesi olarak görülebilir. Zira Sargut'un da ifade ettiği gibi (2012:209-10), Türk Kamu Yönetimi yazını en geçerli şekilde AİD üzerinden izlenebilir. Bu nedenle, 2005-2021 aralığında (anılan yıllar dâhil) AİD'de yayımlanan bütün makaleler örnekleme dâhil edilmiştir. Zaman aralığı, daha önce yapılan genel taramaların bıraktığı tarih başlangıç, yayımlanan son cilt bitiş noktası kabul edilmek suretiyle oluşturulmuştur. Tarama, AİD üzerine yapıldığı tespit edilen son genel taramanın (Taş, 2007) bitiş yılı olan 2005'ten başlatılarak önceki araştırmalarla süreklilik kurulması amaçlanmıştır.

2005-2021 aralığında AİD’de toplam 420 makale yayımlanmıştır. Makaleler yazar tarafından kodlanmıştır. Makalelerin kodlanmasında şu aşamalar takip edilmiştir: (1) Özeti okunan makalenin Kamu Yönetimi veya komşu disiplinlerden hangileriyle ilgili olduğu, kamusal/devlet ve yönetim odaklarından hangisine yöneldiği tespit edilmiştir. Odağın tespit edilmesinde, alanın bilinen tartışmalarındaki (Dimock, 1937; Gulick, 1937; Simon, 1952; Waldo, 1952) yerleşik ikiliklerden yararlanılmıştır. Bu çerçevede, devletin toplum nezdindeki meşruiyeti ve kamu gücünün kullanımına ilişkin makaleler devlet odaklı makaleler, amaçlara ulaşmayı mümkün kılacak en etkin yolun bulunmasına ilişkin makaleler yönetim odaklı makaleler olarak kodlanmıştır. Özeti okunması yeterli gelmezse makalenin (2) girişi, (3) sonucu, nihayet (4) tamamı okunarak ilgili alanlar belirlenmiştir. Makalelerin tamamının Kamu Yönetimi çalışması olduğu varsayıldığından, “Kamu Yönetimi” kodunun atanmasından mümkün mertebe kaçınılmıştır. Ancak, kamu gücünün örgütlenmesine ilişkin makaleler, bir başka alanla ilişkilendirilemediğinden mecburen bu şekilde kodlanmıştır. Daha ziyade devlet örgütlenmesini veya Kamu Yönetimi yaklaşımlarını konu edinen bu makalelerin alanın merkezini oluşturan “Çekirdek Kamu Yönetimi” çalışmaları olduğu kabul edilmiştir. Kamu Siyaseti gibi Kamu Yönetiminden ayrışma sürecinde olan alanlar Çekirdek Kamu Yönetimine dâhil edilmemiştir. Bir makaleye -gerekirse- birden fazla disiplin atanmıştır. Paradigmatik yönelim açısından; evrensel yönetim olgusuna odaklanan makaleler yönetim odaklı, kamusal konulara -özellikle devlete- odaklanan makaleler devlet odaklı makaleler olarak tasnif edilmiştir. Bu iki odaktan hangisine girdiğinde oluşan tereddüt giderilemezse ilgili makaleye “belirsiz” kodu atanmıştır. Ayrıca, Örgüt Bilimine ve örgütsel konulara fazlaca yakınlaşmanın bir tehdit olarak algılanması dolayısıyla makaleler örgüt yönelimliler ve örgüt dışı konuları araştıranlar olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Hangi kesimde yer aldığından bağımsız olarak bütün örgütleri ilgilendiren konular üzerine yapılmış araştırmalar, örneklemelerini kamu örgütleri veya çalışanlarından oluşturmuş olsalar dahi örgüt yönelimli makaleler olarak kodlanmıştır. Kamu Yönetiminin bağımsız bir disiplin olarak kurulup geliştirilmesinde özel önemi bulunan; reform, kamu personeli, karşılaştırmalı çalışmalar ve tarih eksenli araştırmalar da tarama sırasında not edilmiştir. (Sorumlu yazardan talep edilmesi hâlinde, makale bazındaki kodlamalar araştırmacılara gönderilecektir.)

Alanın gelişimini izlemek için önemli bir kaynak olmakla birlikte, AİD’in Türk Kamu Yönetimi yazınına temsil etmek bakımından bazı kısıtlılıkları bulunmaktadır. Seçkin örneklerin nitelik açısından geneli temsilinde yaşanan sorunların bir örneği olarak AİD’in araştırma nesnesi sorununda yazının genelinden farklılaşan eğilimleri destekliyor olması ihtimali gözden uzak tutulmamalıdır. Özellikle, Yönetim-Örgüt alanıyla kurulan ilişkiye temkinli yaklaşan bazı araştırmacıların, incelenen dönem aralığının bir bölümünde AİD’in yayın kurulu içinde yer almaları, örneklem yönetim odaklı makaleler aleyhine alanın genelinden sapmasına neden olmuş olabilir.² Bu bakımdan, farklı örneklemeleri kullanan araştırmalarca desteklenen dek araştırma bulgularının genelliğine temkinli yaklaşmak uygun olacaktır.

4. Bulgular

Kamu Yönetiminin araştırma nesnesi sorunu, komşu disiplinlerle kurulan ilişkilerle bağlantılıdır. Yönetim-Örgüt ve diğer yönetim bilimleriyle kurulan ilişkiler, alanı yönetim odaklı paradigmaya yaklaştırırken Siyaset Bilimi ile kurulan ilişkiler kamusal ve devlet odağına yaklaştırmaktadır. 2005-2021 arasında AİD’de yayımlanan makaleler yakın oldukları alanlara göre tasnif edildiğinde (bkz. Tablo 1), Siyaset Biliminin diğer disiplinlerin önüne geçtiği görülmektedir. Bu zaman zarfında yayımlanan 420 makaleden 100’ü (%23,8) Siyaset Bilimiyle ilgilidir. Siyaset Bilimini, 82 makale (%19,5) ile Çekirdek Kamu Yönetimi izlemektedir. Bu makalelerde; Kamu Yönetimi alanının tarihi, Kamu Yönetimi yaklaşımları, kamu örgütü, kamu görevlileri gibi konular ele alınmaktadır. Etkisi altına girilmesinden korkulan iki alanın, Yönetim-Örgüt (%16,2) ve Hukukun (%8,3) ağırlıkları, endişelerin pek de haklı olmadığını göstermektedir.

² Duruma dikkatimi çeken anonim hakeme teşekkür ederim.

Tablo 1. Amme İdaresi Dergisi'nde 2005-2021 aralığında yayımlanan makalelerin ilgili disiplin temelinde tasnifi

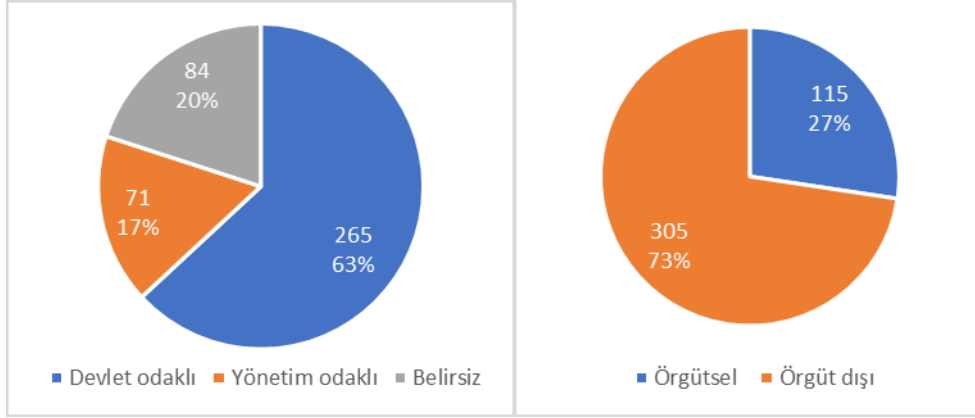
İlgili disiplin	Makale sayısı	Örneklemedeki oranı (%)
Siyaset bilimi	100	23,8
Çekirdek Kamu Yönetimi	82	19,5
İşletmecilik	68	16,2
Ekonomi	39	9,3
Hukuk	35	8,3
Sosyoloji	26	6,2
Maliye	25	6
Kentleşme ve çevre	19	4,5
Kadın çalışmaları	16	3,8
Uluslararası ilişkiler	14	3,3
İletişim	9	2,1
Sağlık Yönetimi	6	1,4
Eğitim bilimleri	6	1,4
Çalışma ekonomisi	5	1,2
Eğitim yönetimi	3	0,5
Bilgi ve belge yönetimi	2	0,7
Güvenlik bilimleri	2	0,5
Toplam	420	100

Not: Bir makale birden fazla disiplin kapsamına girebilmektedir.

Örnekleme oluşturan makalelerin büyük bölümü (%63) devlet odaklıdır. 420 makaleden yalnızca 71'i (%17) yönetim odaklıdır. 84 (%20) makalede ne devlet ne de yönetim odağı öne çıkmaktadır. Genel kuramsal konuları veya sosyoekonomik sorunları inceleyen bu makaleler dışarıda tutulduğunda, yönelimi belirgin 336 makaleden 265'inin (%79) devlet odaklı olduğu görülmektedir. Bulgular, devlet odağının kaybedilmesi endişesinin de görgül dayanaktan yoksun olduğunu göstermektedir. Örgüt odağı temelinde yapılan tasnifte de benzer bir durum ortaya çıkmaktadır. Örgüt dışındaki konuları işleyen 305 makaleye karşılık örgütü inceleyenlerin sayısı 115'te (%27) kalmaktadır (Bkz. Şekil 1). Örgütü konu alan makalelere; "Gazi Üniversitesi'nde Örgütsel İklim" (Ural, 2014) "Çalışma Hayatında Esnekliğin İşletme Verimliliği Üzerine Etkileri: Karşılaştırmalı Bir Çalışma" (Özgener, 2005), "Kamu Kesiminde Yeni Denetim Yaklaşımları: Süreç Odaklı Denetimden Sonuç Odaklı Denetime Geçiş" (Al, 2007) örnek gösterilebilir. Üstüner'in, bağımsız bir örgüt biliminin meşruluğunu savunan "Örgüt Bilimi Üzerine" adlı

makalesi, örgütü konu edinen makaleler arasında dikkat çekmektedir. Üstüner bu makalede, Yönetim-Örgüt ve Sosyolojinin etkisi altında gelişen Örgüt Biliminin bilgi kuramsal parçalanmışlık içinde olduğunu belirtmektedir. Örgüt dışı makalelere; “İç Göçlerin İstanbul Kent ve Çalışma Hayatına Etkileri” (Öztürk, 2007), “Siyaset Biliminin Siyaseti”, (Akbulut, 2011), “Türkiye’de Spor Yönetiminin Neoliberal Dönüşümü” (Erturan Öğüt, 2014) örnek verilebilir.

Şekil 1. Amme İdaresi Dergisi’nde 2005-2021 aralığında yayımlanan makalelerin devlet ve yönetim odağı ve örgüt çalışmaları temelinde tasnifi

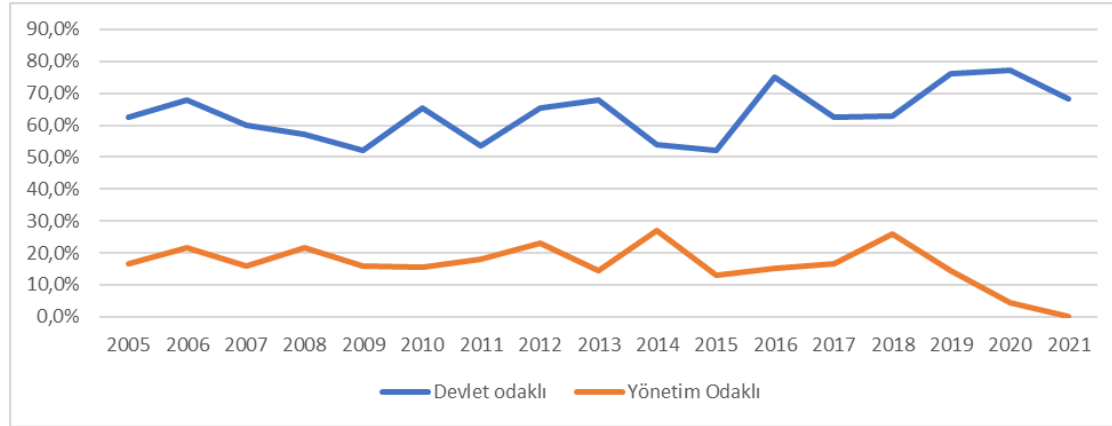
Örnekleme yer alan makalelerin bir kısmı, alanın araştırma nesnesi sorunuyla ilişkili konulara değinmektedir. Bu konuya dolaylı olarak değinen bazı makalelerin (örn. Öztürk, 2006 a; Lamba vd., 2013) Kamu Yönetiminin özgünlüğü hakkındaki konumları pek net değildir. Görüşleri net olan makaleler ise Kamu Yönetiminin özgünlüğünü savunmaktadır. Bu makalelerde Kamu Yönetiminin özgünlüğü; kamusalılık, dışsallık, vatandaş memnuniyeti, amaçların kâra indirgenememesi, sosyal adalet, hesap verilebilirlik gibi kamuyla özdeşleşmiş kavramlar kullanılarak açıklanmaktadır (Al, 2007: 58; Usta, 2012: 100-1,119; Sezen, 2009; Ünal, 2013:43-5). Kamu Yönetiminin özgünlüğünü savunan makalelerin yanı sıra Kamu Yönetimi ve Yönetim-Örgüt kavramlarını birlikte kullanan makalelere de rastlanmıştır. Söz gelimi, Bilgin’in çalışmasında (2008); ekonomiklik, verimlilik ve etkililik gibi yönetim odaklı kavramlarla hukukilik, şeffaflık, hesap verilebilirlik gibi devlet odaklı kavramlar bir arada kullanılmıştır. Kamu Yönetiminin kârı değil kamu yararını amaçladığını dolayısıyla özel kesimdeki performans ölçütlerinin kamuya aynen aktarılamayacağını belirten Eren’in makalesinde de (2009) etkinlik, verimlilik, yasallık ve meşruluk kavramları bir arada kullanılmıştır. Bu kavramlardan yasallık ve meşruluk devlet odaklı, etkinlik ve verimlilik ise yönetim odaklıdır.

Kamu Yönetiminin bir araştırma alanı olarak gelişiminde tarihsel ve karşılaştırmalı çalışmaların önemli bir yeri vardır. Tarih ve karşılaştırma çalışmaları, kamu yönetimi olgusunun çeşitlenmelerini göstermektedir. Farklı yönetim uygulamalarının doğurduğu farklı sonuçların ortaya çıkarılması; bağlamın ve düzenleyici değişkenlerin tespit edilmesini mümkün kılmaktadır. Örnekleme oluşturan makalelerin 103’ünde (%24,5) belirli bir tarihsel perspektif bulunmaktadır. Bunların 43’ü (örneklemin %10,2’si) Çekirdek Kamu Yönetimi alanındadır. Tarihsel makalelerin yanı sıra, yönetim düşüncesinin tarihini inceleyen çalışmalara da rastlanmaktadır. Bu çalışmalar Selçuklu yönetim düşüncesinden (Ekiz, 2010) İbn-i Arabî ve Tao’nun yönetim anlayışına (Okçu, 2013), Waldo’dan (Özer, 2014) ve Yeni Sağ’a (Olgun, 2013) geniş bir ilgi alanını yansıtmaktadır. Karşılaştırmalı makalelerin ağırlığı, tarihsel makalelere nazaran düşük kalmıştır. Yalnızca 45 (%10,7) makalede karşılaştırma perspektifi tespit edilebilmiştir. Bunların yalnızca 17’si (örneklemin %4’ü) Çekirdek Kamu Yönetimi alanındadır.

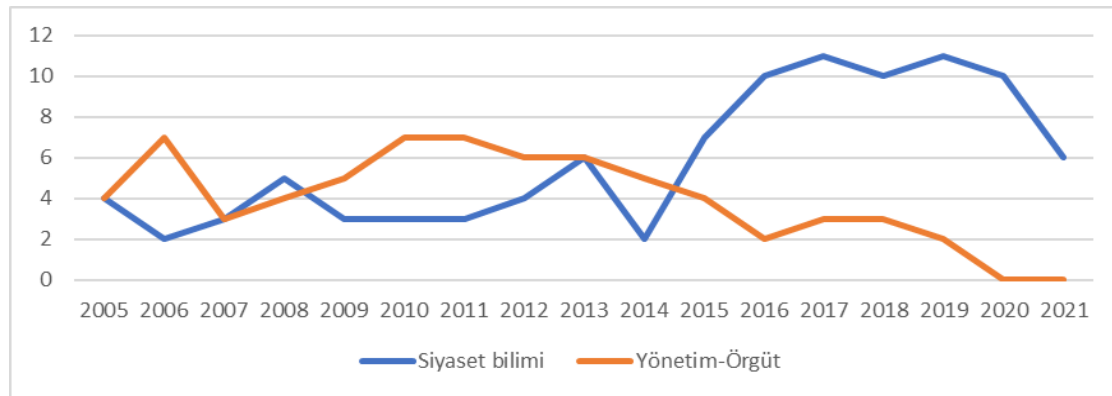
Kamu personelinin siyasetçilerin müdahalelerinden görece özerk hareket edebilmeleri, kendilerini güvenceye alan bir kamu personel sistemi ile mümkündür. Bu nedenle kamu personel yönetiminin gelişimi, kamu görevlilerine siyasetten bağımsız bir uzmanlık alanı tanınması bakımından önemlidir. Taranan makalelerin 25'i (%5,9) kamu personel yönetimiyle ilişkilidir. Kamu personel yönetimi makaleleri arasında performans yönetimini konu edinenler ağırlıktadır (Öztürk, 2006 a; Eren ve Durna, 2007; Bilgin, 2008; Eren, 2009; Usta, 2012; Mert, 2013). Memur maaşları hakkında iki makale bulunmaktadır. Her ikisi de Aslan'a ait olan makalelerde, maaşlar emek-sermaye ilişkisi perspektifiyle incelenmiştir (Aslan, 2006; Aslan, 2010). Bazı makalelerde ise kamu hizmeti etiğine odaklanılmıştır (örn. Arap ve Yılmaz, 2006; Genç ve Demirci, 2008).

Toplumsal ve ekonomik gelişmelerin gerektirdiği reformların yönü konusunda İdare Hukukunun yetersiz kalması, yönetimin bilimsel olarak araştırılmasını zorunlu hâle getirmektedir. Bu nedenle yönetim reformları, Kamu Yönetiminin Hukuktan bağımsız bir disiplin olarak ortaya çıkışında önemli bir yere sahiptir. Taranan makalelerin 41'i (%9,7) reform konusuna değinmiştir. Makalelerde reform, çoklukla YKİ reformları bağlamında ele alınmıştır. İki makale (Arap ve Yılmaz, 2006; Lamba vd., 2014) doğrudan bu konuyu işlemektedir. Benzer bir makalede de Üçüncü Yol'un İngiliz reformuna etkisi konu edilmiştir (Ateş ve Demirel, 2014). Reformu, AB uyumu ekseninde inceleyen çalışmalar da bulunmaktadır (örn. Erdenir, 2012; Demir, 2009).

Şekil 2. Amme İdaresi Dergisi'nde 2005-2021 aralığında yayımlanan makalelerde devlet ve yönetim odaklı makalelerin oranında görülen değişim

Şekil 3. Amme İdaresi Dergisi'nde 2005-2021 aralığında Siyaset Bilimi ve Yönetim-Örgüt alanlarında yayımlanan makale sayısında görülen değişim

İncelenen dönem aralığında, makalelerin ağırlıklarında ciddi bir değişime rastlanmamıştır. Bunun üç önemli istisnası bulunmaktadır. Bunların en ciddi, yönetim odaklı makalelerin yıl içinde yayımlanan makalelere oranında 2018 sonrasında yaşanan gerilemedir. Yönetim odağı, devlet odağının istikrarlı olarak gerisindedir ve incelenen 17 yıl boyunca dalgalanmalar eksik olmamıştır. Ancak, daha önceki dalgalanmalardan farklı olarak bu kez üç yılda toparlanamayan sert bir düşüş söz konusudur (Şekil 2). Göze çarpan ikinci değişim, en önemli iki komşu disiplinin ağırlığında yaşanmıştır. 2015'e kadar Yönetim-Örgütün genel olarak gerisinde kalan Siyaset Bilimi, bu tarihten itibaren ağırlığını artırmaya başlamıştır (Şekil 3). Yönetim-Örgütün alandaki etkisinin azalması, yönetim odağında yaşanan gerilemeyi teyit etmektedir. Son ciddi değişim, tarih vurgulu çalışmaların 2018'den itibaren ağırlığını artırması olmuştur. Bu yıldan itibaren, bazıları doğrudan Tarih alanı içinde değerlendirilebilecek pek çok çalışmanın (örn. Güner, 2019; Sarı, 2020) AİD'de yayımlandığı görülmektedir. Aşağı yukarı aynı tarihlerde başlayan bu üç değişim, alanın, çerçevesi sıkıca belirlenmiş yönetim sorunlarından uzaklaşarak araştırma nesnesini geniş açıdan ele almaya yöneldiğine işaret etmektedir. Yine de bu eğilimin bir odak kaymasına işaret edip etmediği hakkında kesin bir kanaate varmak için henüz erkendir. Muhtemel konjonktürel etmenleri göz önünde bulundurarak veriye temkinli yaklaşmak uygun olacaktır.

5. Sonuç

Bu çalışmada 2005-2021 aralığında AİD'de yayımlanan makaleler üzerinden Türk Kamu Yönetimi yazınındaki araştırma nesnesi sorunu ele alınmıştır. Yapılan içerik çözümlemesi sonucunda Türk Kamu Yönetimi yazınında devlet odaklı paradigmanın baskın olduğu, alanın Hukuk ve Yönetim-Örgütten ziyade Siyaset Biliminin etkisinde kaldığı, yönetim reformu ve kamu personel yönetiminin az da olsa ilgi gördüğü, karşılaştırmalı kamu yönetiminin ise epeyce ihmal edildiği tespit edilmiştir. Bu tespitler, alanın Hukuk veya Yönetim-Örgütle kuracağı ilişkiye yönelik endişelerin (örn. Berkman, 1995; Özen, 1995; Üstüner, 1995) abartılı olabileceğini ima etmesi bakımından önemlidir. Kaynağı, belirli disiplinlerle kurulan ilişkilerde veya yönetim odaklı paradigmada görülüyorsa Türk Kamu Yönetiminde bir kimlik bunalımı bulunmadığı dahi savunulabilir. Zira tehlikeli bulunan disiplinler ve yönetim odaklı paradigma baskın değildir hatta ihmal edilmektedir. Öyleyse Türk Kamu Yönetimi yazınının, farklı disiplinlerle etkileşime girmekte daha cesur olması tavsiye edilebilir. Komşu disiplinlere bilgi kotaları koymak yerine, sağlam kanıtlara dayalı bilgiye, nereden geldiğine bakmaksızın kucak açılmak alanın gelişimine fayda sağlayabilir (Perry, 2012). Araştırma nesnesi ve "kimlik bunalımı"nın çözümü, alanı şu ya da bu disipline kapamaktan değil belki mümkün olduğunca farklı disiplinlere açmaktan geçmektedir (Raadschelders, 2010; Saklı, 2011).

Kamu Yönetiminde Yönetim-Örgütün veya yönetim odaklı paradigmanın baskın olmaması, alanın bir kimlik bunalımı içinde olmadığını kanıtlamaz. Zira bunalımın nedenini belirli bir disiplinde veya paradigmadaki aramayı makul şekilde gerekçelendirmek mümkün değildir. Sorunun devlet odaklı paradigmadan veya Siyaset Biliminden kaynaklandığı da pekâlâ ileri sürülebilir. Esasen, bunalım, alanın şu ya da bu disipline yaklaşmasında değil, yönetim odaklı ve devlet odaklı paradigmalardaki parçalanmışlıkta düğümlenmektedir. Kamusal değerlerle yönetsel değerler arasındaki çatışmayı uygun bir bireşimde uzlaştırmayı başaramayan her iki paradigma da bunalımda pay sahibidir. Böyle bir bireşim gerçekleşmedikçe farklı disiplinlerden yararlanmak da çözüm için muhtemelen yeterli gelmeyecektir. Kamu Yönetimi farklı alanları bir araya getirebilecek bir zemin yarattığı ölçüde kendi rengini bulacaktır. Bu zemin yaratıldığında, önde gelen bir Kamu Yönetimi dergisinde yayımlanmış makaleleri "yönetim odaklı" veya "devlet odaklı" olarak tasnif etmenin aslında ne denli anlamsız olduğu ortaya çıkacak, hemen bütün makaleler bu iki odağa birden hitap edecektir. Ancak, yapılan tarama, alanın bugün o noktanın hayli uzağında kaldığını göstermektedir.

AİD örneğini inceleyen bu çalışmanın en önemli eksiği, yalnızca bir dergi üzerinden alanın geneli için hüküm çıkarmasıdır. Yöntem kısmında da değinildiği üzere, AİD'in alanın Türkiye'deki genel görünümünü yansıtmıyor olabileceği ihtimalini ciddiye almak ve farklı araştırmalarca desteklenmedikçe mütevazı bir araştırmadan nihai sonuçlar çıkarmaktan kaçınmak gerekmektedir. Önde gelen yayın üzerinden yazın araştırması yapmak Kamu Yönetiminde benimsenen bir usul olmakla birlikte, genellemelerin ne kadar isabetli olduğu, ancak farklı yayınların da taranmasıyla mümkündür. Eksiksiz bir betimleme, dergilerin yanı sıra; monografilerin, ders kitaplarının, kitap bölümlerinin ve konferans bildirilerinin de taranmasını gerektirecektir. Kamu yönetimi eğitimi ve uygulaması hakkındaki araştırmaların da örnekleme dâhil edilmesi sorunun bütün boyutlarıyla kavranmasına yardımcı olacaktır. İzleyen araştırmaların hem yayın çeşitliliği hem de tarama aralığı bakımından temsil niteliği daha yüksek örneklem oluşturmaları tavsiye edilir. Araştırmanın bir başka eksiği, tek bir araştırmacının kodlamalarına dayanması dolayısıyla geçerlik noktasında eleştiriye açık oluşudur. İzleyen araştırmaların ekipçe yaptıkları taramalarla bu sorunu açacakları umulmaktadır. AİD'de son yıllarda yönetim odağının giderek zayıflaması, derginin geçirdiği kurumsal dönüşümle veya başka etmenlerle ilişkili olabilir. Alanın genelinde böyle bir değişimin yaşanması bir odak kaymasına işaret edeceğinden, konunun farklı örneklem üzerinden incelenmesinde fayda bulunmaktadır.

Kaynaklar

- Al, H.(2007) Kamu Kesiminde Yeni Denetim Yaklaşımları: Süreç Odaklı Denetimden Sonuç Odaklı Denetime Geçiş, *AİD*, 40(4), 45-61
- Altunok, M. (2012). *Türkiye’de Kamu Yönetimi Düşüncesi: Tarihsellik ve Disipliner Bağımlılık*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Altunok, M. (2011). Türkiye’de Kamu Yönetimi Disiplininin Temelleri Üzerine. *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, 16(3), 231-252.
- Andrews, R., ve Esteve, M. (2015). Still like ships that pass in the night? The relationship between public administration and management studies. *International Public Management Journal*, 18(1), 31–60.
- Appleby, P. (1945/2004). Devlet Yönetimi Farklıdır. *Kamu Yönetimi Klasikleri*, Ed.: Shafritz, M. vd, Çev.Ed.: Akdoğan, H. ve Altuntop, S., Çev.:Çelik, İ. Global Politika ve Strateji Yayınları.169-78
- Arap,İ.veYılmaz,L. (2006) Yeni Kamu Yönetimi Anlayışının Yeni Kurumu: Kamu Görevlileri Etik Kurulu, *AİD*, 39(2), 51-69
- Aslan, E. (2011) Maaş İlişkisi ve Türkiye`de Memur Maaşları(1970-2008) , *AİD*, 44(3), 109-40
- Aslan,E. (2010). Fordizmden Post-Fordizme Türkiye`de Memurların Maaş Düzeni, *AİD*, 43(1), 81-122
- Ateş, H.ve Demirel, D. (2014) Üçüncü Yol ve İngiltere’de Blair Dönemi Kamu Reformları, *AİD*, 47(3), 1-18
- Ayman Güler, B. (1995). Sempozyum Genel Raporu. *Kamu Yönetimi Disiplini Sempozyumu Bildirileri*.Ankara: TODAİE. 1-4
- Berkman, A. Ü. (1987). Amme İdaresi Dergisi'nde Yayınlanan Makaleler ve Türk Yönetim Bilimi. *AİD*, 20(4), 19-42.
- Berkman, A. Ü., ve Kozan, K. (1979). Amme İdaresi Dergisi'nde Yayınlanan Makaleler Üzerine Bir İnceleme. *AİD*, 12(1), 9-26.
- Berkman, Ü. (1995). Türk Kamu Yönetimi Disiplinine İlişkin Bir Değerlendirme. *Kamu Yönetimi Disiplini Sempozyumu Bildirileri* Ankara: TODAİE. 51-58
- Bilgin, K.U. (2008). Kamu Performans Yönetimi: Vali ve Kaymakamlar Performans Ölçüm Araştırması, *AİD*, 41(2), 59-80
- Bingham, R. D., ve Bowen, W. M. (1994). “ Mainstream” public administration over time: A topical content analysis of Public Administration Review. *Public Administration Review*, 54(2), 204–208.
- Bozeman, B. (2007). *Public values and public interest: Counterbalancing economic individualism*. Georgetown University Press.
- Chandra, Y., ve Walker, R. M. (2019). How Does A Seminal Article in Public Administration Diffuse and Influence the Field? Bibliometric Methods and the Case of Hood’s “A Public Management For All Seasons?” *International Public Management Journal*, 22(5), 712-742. <https://doi.org/10.1080/10967494.2018.1498817>
- Demir,F. (2009). Avrupa İdari Alanı İlkeleri Bağlamında Türkiye`nin Avrupa Birliği Adaylık Süreci, *AİD*, 42(4), 79-100
- Denhardt, J. V., ve Denhardt, R. B. (2007). *The new public service: Serving, not steering*. ME Sharpe.
- Denhardt, R. B., ve Denhardt, J. V. (2001). The new public service: Putting democracy first. *National Civic Review*, 90(4), 391–400.
- Dimock, M. E. (1937). The study of administration. *American Political Science Review*, 31(1), 28–40.

- Dobuzinskis, L. (1997). Historical and Epistemological Trends in Public Administration. *Journal of Management History (Archive)*, 3(4), 298-316.
- Drechsler, W. (2005). The Re-Emergence of “Weberian” Public Administration after the Fall of New Public Management: The Central and Eastern European Perspective. *Administrative Culture*, VI(1), 94-108.
- Durkheim, E. (2006) *Toplumsal İşbölümü*. Çev.:Ozankaya, Ö., Cem Yayınevi.
- Ekiz, C. (2010). Siyasetname`de Yönetim Sorunsalı, *AİD*, 43(4), 1-30
- Emre, C. (2003). *Yönetim Bilimi*. Ankara: İmaj Y.
- Erdenir, B. (2012). Türkiye`nin Siyasi Reform Sürecinde Avrupa Birliği`nin Demokratik Koşulluluğu. *AİD*,45(4), 95-117
- Eren, V. ve Durna, U. (2007). Kamu Sektöründe Performansın Anlaşılması ve Geliştirilmesi. *AİD*, 40(1), 107-34
- Eren, V. (2009). Kamu Performans Yönetiminde Ölçüt Sorunu: İdari Faaliyetlerde Başarı Ölçütleri, *AİD*, 42(2), 1-21
- Ergun, T. (1995). Kamu Yönetimi Disiplininin Gelişmesine Kısa Bir Bakış: Yeni Arayışlar ve Gerçekler. *Kamu Yönetimi Disiplini Sempozyum Bildirileri* Ankara: TODAİE. 7-13
- Erturan Öğüt, E.E. (2014) Türkiye`de Spor Yönetiminin Neoliberal Dönüşümü. *AİD*, 47(4), 31-58
- Frederickson, H. G. (1980). *New Public Administration*. The University of Alabama P
- Genç, F.N.ve Demirci, M. (2008). Türkiye`de Kamu Yönetimi Reform Sürecinde Etik Yapılanma. *AİD*, 41(2), 43-58
- Gulick, L. (1937). Science, values and public administration. L. Gulick ve L. Urwick (Ed.), *Papers on the Science of Administration* Institute of Public Administration Columbia University. 189-195
- Güler, B. (1994). Nesnesini arayan disiplin: Kamu Yönetimi. *AİD*, 27(4), 3-19.
- Güner, S. (2019). 16. ve 18. Yüzyıllar Arasında Osmanlı Arabistan`ında Merkez-kaç İlişkileri: Eşkiyâ-yı Urbân ve Devlet. *AİD*, 52(3).
- Henry, N. (1975). Paradigms of Public Administration. *PAR*, 35(4), 378-86.
- Hood, C. (1991/2016). Tüm zamanlar için kamu işletmeciliği: Yeni Kamu İşletmeciliğinin yükselişi. *Kamu Yönetimi Klasikleri*, Ed.: Shafritz, M. vd, Çev.Ed.: Akdoğan, H. ve Altuntop, S, Çev.:Zengin, C. Global Politika ve Strateji Yayınları.749-72.
- Kalfa, C. (2011). Kamu Yönetimi disiplininin gelişimi ve kimlik tartışmaları. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(1), 403-417.
- Karasu, K. (2004). Kamu Yönetimi disiplininin kökenine ilişkin bir not. II. *Kamu Yönetimi Forumu Bildiriler Kitabı*. Ankara: Hacettepe Ü. 225-242
- Keskin, N. E. (2006). Türkiye`de Kamu Yönetimi disiplininin ‘köken’ sorunu. *AİD*, 29(2), 1-28.
- Lakatos, I. (2014). *Bilimsel Araştırma Programlarının Metodolojisi*. (D. Uygun, Çev.) İstanbul: Alfa Y.
- Lamba, M. Aktel, M. Kerman, U ve Altan, Y. (2014). Sağlık Bakanlığı`nda Yeniden Yapılanma: Yeni Kamu Yönetimi Açısından Bir Değerlendirme. *AİD*, 47(1), 53-78
- Leblebici, D. N. (2004). Kamu Yönetimi: Dünyada ve Türkiye'deki Gelişimi. U. G. Kemal Öktem, *Kamu Yönetimi: Gelişimi ve Güncel Sorunlar*. Ankara: İmaj Y.

- McDonald III, B. D., Hall, J. L., O'Flynn, J., ve van Thiel, S. (2022). The Future of Public Administration Research: An Editor's Perspective. *Public Administration*, <https://doi.org/10.1111/padm.12829>
- Mert, İ.S. (2013). Kamudaki Yöneticilerin Değerlendirilmesinde Performans ve Potansiyel Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. *AİD*, 46(2), 1-24
- Murray, M. A. (1975). Comparing public and private management: An exploratory essay. *Public Administration Review*, 364-371.
- O'Flynn, J. (2007). From New Public Management to Public Value: Paradigmatic Change and Managerial Implications. *Australian Journal of Public Administration*, 66(3), 353-366.
- Okçu, M. (2013). Başka Bir Kamu Yönetimi. *AİD*, 46(1), 1-28
- Olgun, H. (2013). Yeni Sağ ve Sosyal Devlet: Thatcher Dönemi Britanyası'nda Konut Politikası. *AİD*, 46(3), 89-111
- Osborne, S. P., Radnor, Z., ve Nasi, G. (2013). A new theory for public service management? Toward a (public) service-dominant approach. *The American Review of Public Administration*, 43(2), 135-158.
- Osorio, A., Nielsen, S., ve Christensen, R. K. (2021). Systematically Reviewing American Law and Public Administration: A Call for Dialogue and Theory Building. *Perspectives on Public Management and Governance*, 4(2), 100-117. <https://doi.org/10.1093/ppmgov/gvaa026>
- Ömürgönülşen, U. (2004). Türkiye'de lisans düzeyinde Kamu Yönetimi öğretiminin kurumsal gelişimi ve sorunları. *Kamu Yönetimi: Gelişimi ve güncel sorunları* Ed: M. K. Öktem ve U. Ömürgönülşen, Ankara: İmaj Y.
- Önder, Ö. (2003). Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi'nde Yayımlanan Makalelerin İncelemesi 1992-2002. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 12(3), 48-67.
- Özacit, B. (2017). *Türkiye'de kamu politikası çalışmalarının Amme İdaresi Dergisi'nde yayımlanan makaleler üzerinden analizi (1968-2015)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi
- Özen, Ş. (1995). Kamu Yönetimi Yazınımız ve Örgütler- Yönetim Çalışma Alanı: Tehlikeli İlişkiler? *Kamu Yönetimi Disiplini Sempozyumu Bildiriler* Ankara: TODAİE. 71-96
- Özer, M. A. (2006). Kamu yönetiminde kimlik bunalımı üzerine değerlendirmeler. *Sayıştay Dergisi*, 61, 3-22.
- Özer, M.A. (2014). Kamu Yönetiminde Değişim Sürecini Dwight Waldo ile Yeniden Düşünmek. *AİD*, 47(4), 1-30
- Özgener, Ş. (2005). Çalışma Hayatında Esnekliğin İşletme Verimliliği Üzerine Etkileri: Karşılaştırmalı Bir Çalışma. *AİD*, 38(3), 51-79
- Öztürk, M. (2007). İç Göçlerin İstanbul Kent ve Çalışma Hayatına Etkileri. *AİD*, 40(1),
- Öztürk, N.K. (2006). A. Kamu Sektöründe Performans Ölçümü ve Karşılaşılan Sorunlar. *AİD*, 39(1), 81-99
- Perry, J. L. (2012). How can we improve our science to generate more usable knowledge for public professionals? *Public Administration Review*, 479-482.
- Perry, J. L., ve Kraemer, K. L. (1986). Research Methodology in the "Public Administration Review," 1975-1984. *Public Administration Review*, 215-226.
- Prior, L. (2014). Content analysis. *The Oxford handbook of qualitative research*, Ed.: Leavy, P., Oxford UP., USA.
- Raadschelders, J. C. (2000). Understanding government in society: We see the trees, but could we see the forest? *Administrative Theory & Praxis*, 22(2), 192-225.

- Raadschelders, J. C. (2010). Identity without boundaries: Public administration's canon (s) of integration. *Administration & Society*, 42(2), 131-159.
- Rainey, H. G., Backoff, R. W., ve Levine, C. H. (1976). Comparing public and private organizations. *Public Administration Review*, 36(2), 233-244.
- Rodgers, R., ve Rodgers, N. (2000). Defining the boundaries of public administration: Undisciplined mongrels versus disciplined purists. *Public Administration Review*, 60(5), 435-445.
- Saklı, A. R. (2011). Disiplinler arası bir disiplin olarak Kamu Yönetimi. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(2), 97-120.
- Saklı, A. R. (2013a). Kamu yönetimi disiplininde bunalım ve çıkış yolu arayışları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 145-171.
- Saklı, A. R. (2013b). Kamu Yönetimi Disiplininin Kökenleri: Prusya Ekolü. *Ege Akademik Bakış*, 13(3), 285-294.
- Sargut, S. (2012). Kamu Örgütleri Kuramını Arıyor: Kurumsal Bir Yaklaşım. Ş. Durgun, B. Aykaç, ve H. Yayıman *Türkiye'de Kamu Yönetimi* Ankara: Nobel Y. 263-277
- Sarı, A. (2020). Osmanlı Devleti'nin Safevî Tebaasına Yönelik İstimâlet ve Mülteci Siyaseti. *AİD*, 53(3).
- Schultz, D. (2015). The Crisis of Public Administration Theory in a Postglobal World. D. C. Menzel, ve H. L. White, *The State of Public Administration: Issues, Challenges, and Opportunities*. New York: Routledge. 453-463
- Schwandt, T. A., ve Gates, E. F. (2017). Case study methodology. *The SAGE handbook of qualitative research*, Ed.:Denzin, N.K., Lincoln, Y.S., SAGE, USA. SAGE.
- Sezen, S. (2009). Kamu Yönetimi Reformları: Küresel Bir Düzenleme mi? . *AİD*, 42(1), 23-41.
- Simon, H. A. (1952). "Development of theory of democratic administration": replies and comments. *American Political Science Review*, 46(2), 494-503.
- Simon, H. A., Smithburg, D. W., ve Thompson, V. A. (1985). *Kamu yönetimi* (C. Mihçioğlu, Çev.). Ankara Üniversitesi SBF.
- Somel, Ali, "İdare Yaklaşımındaki Dönüşümün Türk İdare Dergisi'ne Yansıması", *AİD*, n.42/3, Eylül 2009,25-57
- Stillman, I. I. (1990). The Peculiar'Stateless' Origins of American Public Administration and the Consequences for Government Today. *Public Administration Review*, 50(2), 156-167.
- Şaylan, G. (2000). Kamu Yönetimi Disiplininde Bunalım ve Yeni Açılımlar Üzerine Düşünceler. *AİD*, 33(2), 1-22.
- Taş, S. (2007). *1980 Sonrası Türk Kamu Yönetimi Üzerine Bir Çözümleme: Amme İdaresi Dergisi İncelemesi 1980-2005*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- Taylor, F. W. (2007). *Bilimsel yönetimin ilkeleri* (H. B. Akın, Çev.; 3. bs). Çizgi Kitabevi.
- Ural, A. (2014). "Gazi Üniversitesi'nde Örgütsel İklim", *AİD*, n.47/2, Haziran 2014
- Usta, A. (2012). Kamu Örgütlerinde Kurumsal Karne Modeli ile Performans Yönetimi: Boyutlar ve Göstergeler. *AİD*, 45(1), 99-120
- Ünal, M. C. (2013). Kamu Örgütleri Ne Kadar Stratejik Yönetilebilir? Strateji Kavramı, Stratejik Planlama/Yönetim, Kamu Sektöründe Uyum ve Çelişkiler. *AİD*, 46(2), 25-43

- Üstüner, Y. (1995). Kamu Yönetimi Disiplininde "Kimlik Sorunsalı". Ö. B.-S. Turgay Ergun *Kamu Yönetimi Disiplini Sempozyum Bildirileri*. Ankara: TODAİE. 59-69
- Üstüner, Y. (2000). Kamu Yönetimi kuramı ve Kamu İşletmeciliği Okulu. *AİD*, 33(3), 15-31.
- Van de Walle, S., ve van Delft, R. (2015). Publishing in public administration: Issues with defining, comparing, and ranking the output of universities. *International Public Management Journal*, 18(1), 87-107.
- Vogel, R. (2014). What happened to the public organization? A bibliometric analysis of public administration and organization studies. *The American Review of Public Administration*, 44(4), 383-408.
- Wald, E. (1973). Toward a paradigm of future public administration. *Public Administration Review*, 33(4), 366-372.
- Waldo, D. (1948). *The Administrative State: A Study of the Political Theory of American Public Administration*. New York: The Ronald Press.
- Waldo, D. (1952). Development of theory of democratic administration. *American Political Science Review*, 46(1), 81-103.
- Waldo, D. (1968). Public Administration. *The Journal of Politics*, 30(2), 443-479. <https://doi.org/10.2307/2128449>
- Wilson, W. (1961). *Seçme Parçalar*. (N. Abadan, Çev.) İstanbul: Yenilik Basımevi.
- Wright, B. E. (2011). Public Administration as an Interdisciplinary Field: Assessing Its Relationship with the Fields of Law, Management, and Political Science. *Public Administration Review*, 71(1), 96-101. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2010.02310.x>
- Yavaş, H., ve Demir, K. A. (2015). Kamu Yönetiminin Geleceği Üzerine Kavramsal Bir Tartışma. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 13(25), 91-113.